

Predgovor

Ja sam već u časopisu "Deutsch-Französische Jahrbucher" najavio kritiku nauke o pravu i državi u obliku Hegelove filozofije prava^[B]. Pri pripremanju materijala za štampu pokazalo se da je mišljenje kritike koja je upravljena samo protiv spekulacije s kritikom međusobno različitih predmeta sasvim neprikladno, da ometa izlaganje i otežava razumijevanje. Osim toga, bogatstvo i raznolikost predmeta koje treba obraditi dozvolili bi zbijanje toga materijala u jedan spis samo na potpuno aforističan način, a takav aforistički prikaz, sa svoje strane, stvorio bi privid proizvoljnog sistematiziranja. Ja ću stoga u posebnim brošurama obraditi jednu za drugom kritiku prava, morala, politike itd. i konačno ću pokušati da u posebnom radu dadem opet povezanost cjeline, odnos pojedinih dijelova i, napokon, kritiku spekulativne obrade toga materijala. Zbog toga je u ovom spisu veza nacionalne ekonomije sa državom, pravom, moralom, građanskim životom itd. dodirnuta samo utoliko ukoliko sama nacionalna ekonomija ex professo⁽¹⁾ dodiruje te predmete.

Čitaoca koji je upoznat s nacionalnom ekonomijom ne moram uvjeravati da su moji rezultati dobiveni doslednom empirijskom analizom koja se zasniva na savjesnom, kritičkom studiranju nacionalne ekonomije.

(Nasuprot tome, recezent neznalica^[C] koji svoje potpuno neznanje i siromaštvo misli pokušava sakriti na taj način što pozitivnog kritičara zaglušuje izrazima kao što su "utopijska fraza", ili "sasvim čista, sasvim odlučna, sasvim kritička kritika" ili "ne samo pravno nego društveno, sasvim društveno društvo", "kompaktna, masovna masa", "govornički govornici masovne mase" - taj recezent treba najprije da pruži dokaz da osim o svojim teološkim porodičnim stvarima, može reći koju riječ i o svjetovnim stvarima.)⁽²⁾

Razumije se samo po sebi da sam se osim radova francuskih i engleskih socijalista služio i radovima njemačkih socijalista. Sadržajni i originalni njemački radovi u oblasti te nauke svode se međjutim - osim Vajtlingovih spisa - na rasprave Hesa u "Einundzwanzig Bogen"^[D] i na Engelsov Nacrt za kritiku političke ekonomije u časopisu "Deutsch-Französische Jahrbucher", gdje sam i ja, u sasvim općim crtama, naznačio prve elemente ovoga rada.